

Järjestölähtöisen matalan kynnyksen mielenterveysavun lisääminen -valtionavustushaku

Kysymykset

Avustuksen hakijat

1. Mitä tarkoittaa ensisijainen toiminta ja sen liittyminen mielenterveystyöhön? Tarkoittaako se, että avustus on (ensisijaisesti) kohdennettu nimenomaan mielenterveysjärjestöille?
 - Vastaus: Mielenterveystyö ja mielenterveyden tuki voidaan nähdä tässä yhteydessä hyvin monenlaisena toimintana.
2. Voiko hakijana olla uusi yhdistys tai järjestö?
 - Vastaus: Voi, mutta jotain toimintaa tulisi olla toteutettuna aikaisemmin.
3. Voiko säätiö olla hakijana tai päähakijana?
 - Vastaus: Voi olla.
4. Voiko yksittäinen kriteerit täyttävä organisaatio hakea avustusta yksin?
 - Vastaus: Voi hakea.
5. Tarvitseeko hakijaorganisaatiolla tai avustusta siirtona saavalla organisaatiolla olla tällä hetkellä toteutuksessa matalankynnyksen mielenterveystukea?
 - Vastaus: Mielenterveyttä tukevaa toimintaa tulee olla jo aikaisemmin tehtynä.

Toiminta-aika

6. Valtionavustuksen kesto enintään n. 2-vuotta. Milloin viimeistään pitäisi aloittaa ja onko päättymisaika 30.6.2027 ehdoton deadline?
 - Vastaus: Aloitukset on hyvä olla mahdollisimman pian rahoituspäätöksen jälkeen. Hankkeen toiminta päättyy viimeistään 30.6. 2027.
7. Voiko toiminta käynnistyä myöhemmin kuin toukokuussa, esim. elokuussa?
 - Vastaus: Tästä voidaan erikseen neuvotella, jos aloituksen siirtoon on selkeät perustelut.

Kohderyhmä

8. Tarkoittaako kohdentaminen "kaikille ikäryhmille" että alaikärajaa ei voi asettaa (esimerkiksi sulkea pois alaikäiset)?
 - Vastaus: Toimintaa on eri ikäisille, ei esim. tietylle ikäryhmälle.
9. Ohjeistus on, että hakijan toiminta kohdistuu eri ikäisille eikä vain tietylle ikäryhmälle. Ei saa siis olla ikäraja, täytyy olla kaikille avointa. Toisaalta arvioidaan, miten kohderyhmä tavoitetaan. Hankkeella täytyy siis olla kumminkin rajattu kohderyhmä?
 - Vastaus: Hankkeen kohderyhmä tarkoittaa kuvausta niistä henkilöistä, jotka toiminta-alueella tarvitsevat hankkeen tarjoamaa tukea ja miten tämä ryhmä tavoitetaan ja on tukea tarvitseville saavutettavissa.
10. Jos yhdistys tarjoaa mielenterveystoimintaa 18-vuotta täyttäneille, onko oletettava, että hankkeen myötä toiminta tulisi laajentaa siten, että toimintaan pääsisi myös alaikäiset?
 - Vastaus: Ajanvaraukseton mielenterveystuki tulee olla eri ikäisille avointa, jossa myös alaikäinen voi tulla huolensa kanssa kuulluksi ja tarvittaessa jatko-ohjatuksi.
11. Onko liikaa rajattu kohderyhmä, jos olisi kaikenikäiset omaisestaan huolehtivat omais- ja läheishoitajat?
 - Vastaus: Toiminnan tulee olla eri ikäisille avointa.
12. Onko alaikäisille suunnattu toiminta kokonaan suljettu tästä hausta pois?
 - Vastaus: Toiminnan tulee olla eri ikäisille avointa.

Koulutus

13. Edellytetäänkö hankkeen työntekijöiltä mielenterveyspuolen koulutusta?

- Vastaus: Hankkeen työntekijöillä tulee olla mielenterveysosaamista ks.
"Mielenterveysosaaminen tarkoittaa tietoa ja ymmärrystä mielenterveydestä voimavarana ja terveyden osa-alueena, mielenterveyden suoja- ja riskitekijöistä sekä keinoista vahvistaa mielenterveyttä. Mielenterveysosaamiseen sisältyy mielenterveyteen liittyvien asenteiden ja käsitysten tunnistaminen ja ymmärtäminen. Mielenterveysosaamiseen kuuluu myös tieto ja ymmärrys mielenterveyden häiriöistä sekä niiden hoitomahdollisuuksista ja mielenterveyspalveluista. Mielenterveysosaamiseen kuuluu päihdeosaaminen. Päihdeosaaminen tarkoittaa tietoa yksilön ja yhteisön päihhteettömyyttä suojaavista tekijöistä, päihhteisiin liittyvistä terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta vaarantavista tekijöistä sekä olemassa olevista palveluista. Mielenterveysosaamiseen kuuluu myös ymmärrys mielenterveyden ja päihhteiden käytön merkityksestä koko yhteiskunnan hyvinvoinnille ja menestykselle." Kansallinen mielenterveysstrategia 2020–2030 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-4139-7>

14. Pohdin myös tätä, että mikäli mielenterveysalan koulutusta ei edellytetä, miten määritellään "vahva osaaminen" ja miten varmistetaan tarjotun palvelun laatu ja eettisyys?

- Vastaus: Osaaminen ja ymmärrys tulee löytyä hakijaorganisaatiosta ja voidaan kuvata hankesuunnitelmaan. Osaaminen, laatu ja eettisyys tulee suunnitella hankkeen toiminnan mukaisesti.

Kokemusasiantuntijuus

15. Kuinka keskeinen kriteeri on kokemusasiantuntijoiden mukana olo hankkeessa?

- Vastaus: Kokemusasiantuntijatoiminnan tulee olla jollain tavalla mukana hankkeen toiminnassa.

16. Vaatiiko tosiaan koulutettuja kokemusasiantuntijoita vai voiko tähän laskea mukaan esimerkiksi yhteisön sisäisen vertaisohjaaja-toiminnan?

- Vastaus: Kokemusasiantuntijuus ymmärretään tässä yhteydessä laajasti asiakas- ja vertaisosallisuutena.

Avustuksen käyttötarkoitus

17. Onko avustus tarkoitettu ennaltaehkäiseväksi vai korjaavaksi toiminnaksi?

- Vastaus: Ei ole korjaavaa toimintaa.

18. Ilman ajanvarausta tarkoittaa siis Walk in -tyyppistä apua, eikö vaan? Kuinka keskeinen kriteeri tämä "ei ajanvarausta" on?

- Vastaus: Kyllä, toiminnan tulee olla ajanvarauksetonta.

19. Järjestöillä on usein vapaaehtoisia ammattilaisten rinnalla. Vapaaehtoisista ei hakukriteereissä ole mainittu. Onko vapaaehtoisten rooliin toiminnassa ohjeistusta?

- Vastaus: Ei ole erikseen ohjeistusta. Koulutetut vapaaehtoiset voivat toimia ammattilaisten rinnalla.

20. Mikä on rajanveto hyvinvointialueen palveluohjaukseen kuuluvan neuvonnan ja tähän hankkeeseen sisältyvän neuvonnan ja tuen antamisen välillä esim. toimeentuloon, asumiseen ym. liittyen?

- Vastaus: Neuvonta voi tukea hyvinvointialueen toimintaa, mutta ei voi sitä korvata.
21. Voiko walk-in-toiminnon päälle rakentaa määräaikaisen tukisuhteen vai pitkääkö toiminta olla vain walk.in toimintaa?
- Vastaus: Kyllä voi.
22. Voiko avustusta saada uuteen tämän avustuksen myötä käynnistettävään käyttötarkoituksen mukaiseen kohtaavaan mielenterveystukeen?
- Vastaus: Toimintaa tulee olla käynnissä jo jollain tavalla, mutta rahoituksella voi lisätä myös jotain uutta.

Rahoituksen käyttö

23. Oliko määritelty haettavan summan suuruus?
- Vastaus: Ei. Kokonaisuudessaan jaettavana on 2 miljoonaa euroa.
24. Maksetaanko toteutuneisiin kuluihin tietyn ajan välein vai maksatuksella joskus jälkikäteen pitkän ajan kuluttua?
- Vastaus: Valtionavustus maksetaan hankkeen hallinnoijalle toteutuneiden kustannusten perusteella. Valtionavustuksen maksamiseen voi hakea myös ennakkoa.
25. Voiko tiloja rahoittaa hankerahalla?
- Vastaus: Toiveena on, että vanhoja rakenteita ja tiloja hyödynnetään. Joitakin kuluja voidaan korvata ks. lisätietoja <https://stm.fi/valtionavustusten-hakeminen>
26. Tarvitseeko hankkeessa olla oma rahoitusta vai voidaanko toteuttaa 100 %:sti tällä tuella?
- Vastaus: Ei tarvitse olla omarahoitusosuutta.
27. Myönnetäänkö tässä haussa ensisijaisesti pienehköjä muutamien kymmenien tuhansien eurojen avustuksia vai voisiko olla mahdollisuuksia esim. 2 htv:n kahden vuoden hankkeisiin?
- Vastaus: Jotta toimintaa voi toteuttaa sujuvasti, niin on hyvä hakea riittävää rahoitusta selkeällä suunnitelmalla. (kirjaamo.stm(at)gov.fi) viitteellä VN/2561/2025.

Hakemuksen liitteet

28. Onko hakemukseen tarkoitus liittää muita, kuin hakulomake, hankesuunnitelma ja avustusbudjetti? Hakulomakkeen liitevaihtoehtoisissa on myös, hankkeen arviointisuunnitelma ja hankkeen viestintäsuunnitelma. Onko näistä myös tarpeen tehdä erilliset dokumentit, vai kattaako hankesuunnitelma nämä?

Vastaus: Hakemuksessa tulee olla:

- hakulomake
- hankesuunnitelma
- talousarviolomake

Viestintäsuunnitelman voi liittää osaksi hankesuunnitelmaa.

Henkilöstökulut

29. Kuuluvatko kokemusasiantuntijoiden palkkaan tai palkkioihin henkilösivukulut?

- Vastaus: Henkilöstökuluihin lasketaan hankkeessa työskentelevän koko- ja osa-aikaisen henkilöstön palkat (loma-ajan palkkakuluineen), tuntipalkat, palkkiot (**pl. ostetut palvelut**), eläkekulut ja muut lakisääteiset henkilösivukulut. Myös organisaatiossa jo työskentelevän

henkilöstön hankkeelle tekemä työaika (ns. työpanoksen siirto) voidaan katsoa hankkeen kuluksi, jos henkilö tekee työtä hankkeelle.

- Lisätietoa: https://stm.fi/valtionavustukset_lomakkeet

Muut kysymykset

30. Tuleeko hankeseminaareja, tv. hankekauden aikana -olisi nimittäin mukava seurata hankeaikana, missä ja mitä näillä varoilla tehdään?

- Vastaus: Kyllä.

31. Pitääkö hankkeella olla ohjausryhmä?

- Vastaus: Ei ole pakollista.

32. Miten ja mihin hakemukset toimitetaan?

- Vastaus: Hakemus vaadittavine liitteineen lähetetään stm:n kirjaamoon